

ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ

ВІД НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ – ДО КРАЩИХ НАУКОВИХ ПРАКТИК

МИСТЕЦТВО І ДУХОВНІСТЬ: ПСИХОПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ

ПЕДАГОГІЧНА ГАЗЕТА УКРАЇНИ

Засновники — Національна академія педагогічних наук України
Видавництво «Педагогічна преса»

№ 2 (270), БЕРЕЗЕНЬ – КВІТЕНЬ 2019

РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АКАДЕМІЇ

5 квітня відбулися загальні збори НАПН України. На пленарному засіданні учені заслухали і обговорили доповідь президента НАПН України Василя Кременя «Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2018 році та завдання на 2019 рік». У заході взяли участь: перший заступник міністра освіти і науки України Павло Хобзей, перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти член-кореспондент НАПН України Олександр Співаковський, народний депутат України академік НАПН України Віталій Курило, президент Спілки ректорів вищих навчальних закладів дійсний член НАПН України Леонід Губерський, віце-президент НАН України Сергій Пирожков, перший віце-президент Національної академії аграрних наук України Михайло Гладій, віце-президент Національної академії правових наук України, керівник Київського регіонального центру Наталія Кузнецова, головний учений секретар Національної академії медичних наук України Володимир Міхньов, директор департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації та ліцензування МОН України член-кореспондент НАПН України Андрій Шевцов.

Учасники загальних зборів прослухали доповіді академіків-секретарів відділень НАПН України: загальної педагогіки та філософії освіти – Світлани Сисоевої; психології, вікової фізіології та дефектології – Сергія Максименка; загальної середньої освіти – Олександра Ляшенка; професійної освіти і освіти дорослих – Неллі Нічкало; вищої освіти –

Петра Сауха. Про напрями змін у професійній та фаховій передвищій освіті в інноваційному контексті йшлося у виступі дійсного члена НАПН України, директора Інституту професійно-технічної освіти НАПН України Валентини Радкевич. Наукове забезпечення Нової української школи стало темою виступу заступника директора з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки НАПН України Тетяни Засекіної. Дійсний член НАПН України Юрій Кузнецов поділився інформацією про проблеми методології гуманітарних наук.

На зборах висловлювали своє бачення перспектив розвитку педагогічних наук і молоді вчені НАПН України – старший науковий співробітник відділу зарубіжних систем педагогічної освіти і освіти дорослих Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, голова Ради молодих учених НАПН України Людмила Дяченко і в. о. завідувача лабораторії соціальної психології особистості Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, стипендіат Кабіне-

ту Міністрів України Марина Дворник.

На заході вручено державні нагороди, відзнаки та почесні дипломи НАПН України. Зокрема, за значний внесок у розвиток національної науки і освіти та багаторічну плідну наукову діяльність було нагороджено орденем князя Ярослава Мудрого V ступеня академіка-секретаря відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Неллю Нічкало, орденем «За заслуги» III ступеня – завідувача лабораторії Інституту психології імені Г. С. Костюка

НАПН України Валентина Моляка, почесне звання «Заслужений діяч науки і техніки» присвоєно головному науковому співробітнику Інституту вищої освіти НАПН України Жанні Талановій. Відбулося також нагородження переможців конкурсу НАПН України за кращі наукові роботи 2018 року.

(Доповідь президента НАПН України Василя Кременя читайте на стор. 2–3)

Прес-служба НАПН України

Передплата триває. Індекс газети – 30670. Наша ціна на 2019 рік – 420 грн.

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАПН УКРАЇНИ У 2018

Доповідь президента НАПН України

Звітний 2018 рік став етапом подальшого зростання ролі та ефективності НАПН України в теоретико-методологічному і науково-методичному забезпеченні реформ освіти і наукової сфер.

Результативній роботі Академії сприяла взаємодія з Міністерством освіти і науки, Комітетом Верховної Ради України з питань науки і освіти, Національною радою України з питань розвитку науки і технологій, Національною і національними галузевими академіями наук, Спілкою ректорів вищих навчальних закладів й іншими. Ми постійно відчували підтримку Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України.

Європейський вектор розвитку – впровадження положень Угоди про асоціацію між ЄС та Україною щодо освіти і науки – був забезпечений, зокрема, співпрацею з Національним Еразмус+ офісом в Україні, участю в Рамковій програмі ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020», Британською радою, іншими міжнародними організаціями.

Усі п'ять відділень НАПН України координували зусилля щодо залучення членів відділень і вчених підвідомчих установ для розроблення концептуальних засад модернізації освітньої і наукової сфер. Насамперед це стосується розроблення нових спеціальних законів України «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про освіту дорослих», інших законодавчих і нормативно-правових актів, Концепції розвитку педагогічної освіти тощо.

На загальних зборах НАПН України у 2018 р. розглянуто питання «Проблеми модернізації змісту освіти в умовах реформування української школи». Проведено два важливих методологічних семінари «Концептуальні засади розроблення Національного рейтингу закладів вищої освіти» та «Концептуальні засади розвитку освіти дорослих: світовий досвід, українські реалії і перспективи», рекомендації яких направлені органам державної влади.

Учені усіх відділень брали участь в експертній діяльності, робочих групах із розроблення законодавства, науково-методичних комісіях зі створення державних стандартів тощо. Під головуванням першого віце-президента НАПН України академіка Володимира Лугового міжнародна Конкурсна комісія з відбору членів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти сформувала новий склад агентства, який після затвердження урядом приступив до роботи. Від НАПН України до агентства обрано завідувача відділу Інституту педагогічної освіти і освіти дорос-

лих імені Івана Зязюна Наталію Авшенюк.

До програмного комітету «Європа у мінливому світі – інклюзивні, інноваційні та свідомі суспільства», відповідального за моніторинг виконання Рамкової програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт 2020», за конкурсом обрано та затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України Олену Локшину, завідувача відділу Інституту педагогіки НАПН України.

У звітному році в контексті реалізації Стратегії розвитку НАПН України на 2016-2022 рр., Пріоритетних напрямів наукових досліджень НАПН України на 2018-2022 рр. та оновленого у 2018 році Статуту було суттєво підвищено організаційний і дослідницький потенціал академії.

Оптимізовано склад наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників. Їх чисельність становить 1039 осіб. З них майже 76% працюють за основним місцем роботи, з яких 68% мають наукові ступені (131 доктор і 406 кандидатів наук).

За пропозицією колективу Інституту спеціальної педагогіки його перейменовано в Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. А Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих присвоєно ім'я Івана Зязюна.

Учені підвідомчих установ виконували 97 наукових досліджень, з яких 61 (63%) фундаментальне і 36 (37%) прикладних. У 2019 р. це співвідношення становило 50:50. Окрім цього, дійсні члени і члени-кореспонденти виконували 154 індивідуальні теми.

Члени НАПН України та підвідомчих установ опублікували понад 2,5 тис. праць, зокрема 99 монографій, 109 підручників і навчальних посібників, дві тисячі статей. Порівняно з 2017 роком майже вдвічі – до 122 – зросла кількість розроблених науковими працівниками академії інноваційних освітніх, педагогічних і психологічних технологій.

У 2018 році присуджено Державну премію України в галузі освіти за комплексну науково-прикладну роботу «Освітня технологія «Радість розвитку» – партнерська взаємодія дорослих та дітей» вченим лабораторії психології дошкільника Інституту психології імені Г. С. Костюка: завідувачеві лабораторії Тамарі Піроженко та канд. психол. наук Світлані Ладивір і Олені Хартман. Премію Президента України для молодих учених за наукову роботу «Міграція сільської молоді до міста як соціально-психологічна проблема трансформаційного суспільства» присуджено с.н.с. Інституту соціальної та політичної психології Ірині Губеладзе. Молоді вчені академії

отримують стипендію Кабінету Міністрів України.

У 2018 році тривало 110 експериментів, включаючи 45 експериментів усеукраїнського рівня, у понад 1,3 тис. закладах. За кошти державного бюджету видано 58 найменувань друкованої продукції, підготовленої за результатами наукових досліджень. Видано Національний освітньо-науковий глосарій, який містить близько 500 сучасних та актуальних для реформ освітньої і наукової сфер термінів та їх визначень (розширену версію розміщено на сайті та в Електронній бібліотеці академії).

НАПН України та її підвідомчі установи є засновниками (співзасновниками) 54 наукових періодичних видань, з-поміж яких 46 друкованих і вісім електронних. Електронне видання «Інформаційна технологія і засоби навчання» (головний редактор – академік Валерій Биков) віднесено до категорії «А» Переліку наукових фахових видань України. Також 43 найменування (80%) наукової періодики віднесено до категорії «В». З-поміж них 19 видань присвоюють статтям DOI, 30 – представлено у наукометричних базах даних. У 2018 році з ініціативи академіка Світлани Сисоєвої засновано англомовний науковий рецензований журнал НАПН України «Education: Modern Discourses» («Освіта: сучасні дискурси»), який позитивно сприйнятий міжнародною фаховою спільнотою.

Покращили показники публікаційної активності вчених академії в світовій системі наукових комунікацій. Зросла частка публікацій у зарубіжних виданнях – до 15%; кількість публікацій у виданнях, що входять до наукометричних баз даних – до 635, або 22%. Учені підвідомчих установ у 2018 році опублікували 48 статей, члени академії – 39 статей у наукових періодичних виданнях і матеріалах конференцій, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science Core Collection.

Посилено роботу з представлення діяльності вчених в інформаційному науково-освітньому просторі. У 2018 році до Електронної бібліотеки НАПН України внесено 1,8 тис. ресурсів, підготовлених за результатами наукових досліджень. Загалом у бібліотеці зосереджено близько 14 тис. ресурсів, які тільки у 2018 році завантажено майже 1 млн разів, що вдвічі більше проти 2017 року.

Істотно зросла чисельність учених з присвоєними цифровими ідентифікаторами, а в інститутах психології імені Г.С. Костюка, спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка та професійно-технічної освіти досягла 100%. Тепер понад 800 (96%) науко-

вих працівників підвідомчих установ мають профілі у Google Scholar, 80% з яких представлено в системі «Бібліометрика української науки»; h-індекс 11 і більше має 71 учений. Учені академії входять до наукових рад і редакційних колегій 46 зарубіжних періодичних видань. Десять підвідомчих установ представлено на 25–147 місцях Рейтингу університетів і науково-дослідних інститутів країни, що підготовлений Національною бібліотекою України імені В.І. Вернадського.

Ученим, аспірантам, докторантам НАПН України за кошти державного бюджету надано доступ до зарубіжних повнотекстових і реферативних баз даних фірми EBSCO Publishing на базі ДНПБ імені В. О. Сухомлинського.

Учені НАПН України брали активну участь у науковій експертизі законопроектів, інших державних актів, освітніх інновацій. Підготовлено і направлено Комітету ВР України з питань науки і освіти понад 110 пропозицій, висновків, аналітичних матеріалів до парламентських слухань, засідань і круглих столів. Направлено численні експертні висновки на запити МОН, Мінмолодьспорту, Мінсоцполітики, інших органів і організацій.

У 2018 році продовжувалося виконання Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2017–2020 роки, яка синхронізована із Середньостроковим планом пріоритетних дій уряду до 2020 року та забезпечує реалізацію законодавства щодо реформ у сфері освіти і науки.

Упродовж 2018 року учені академії брали активну участь у чотирьох міжнародних виставках. Провели 184 конференції, педагогічні читання, семінари, круглі столи, були організаторами і співорганізаторами 430 науково-комунікаційних заходів та 2,8 тис. разів брали участь у масових заходах з'їздах, конгресах, симпозіумах, конференціях тощо.

Окремої уваги заслуговує організований НАПН України, Відділенням загальної середньої освіти, Інститутом педагогіки круглий стіл з проблем природничо-математичної освіти за участі МОН України, Інституту модернізації змісту освіти, НАН України, учителів, представників громадських організацій.

Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в НАПН України здійснювалася через аспірантуру і докторантуру 11 підвідомчих установ у чотирьох галузях знань за 10 спеціальностями у рамках 62 наукових шкіл. З 2016 р. здійснюється прийом аспірантів для підготовки докторів філософії. В аспірантурі навчалася 286 осіб, з

них 65 – за державним замовленням; у докторантурі – 34 особи, зокрема 23 за державним замовленням. Зменшення показників прийому до аспірантури за державним замовленням у звітному році компенсовано зрослими обсягами прийому аспірантів за контрактом.

У 16 спеціалізованих учених радах десяти підвідомчих установ за минулий рік захищено 106 дисертаційних робіт: 31 докторську і 75 кандидатських. Порівняно з 2017 роком більше захищено дисертацій докторантами і аспірантами підвідомчих установ – відповідно 14 і 36 осіб. Ефективність підготовки в аспірантурі НАПН України порівняно з загальнонаціональним показником для наукових установ України (11,6%) вища і становить 14,6%.

Діяльність Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (голова – академік Олександра Савченко) здійснювалася з участю 92 провідних учених наукових установ і закладів вищої освіти України в рамках чотирьох секцій. Розглянуто близько 600 тем дисертаційних досліджень, скориговано теми 56% докторських і 48% кандидатських дисертацій.

Підготовка бакалаврів і магістрів проводилася в УМО та Інституті ПТО за дев'ятьма спеціальностями. Усього за кошти фізичних та юридичних осіб підготовлено 310 бакалаврів і магістрів, прийнято 460 осіб, навчається 1,2 тис. осіб.

Підвищення кваліфікації здійснювалося в УМО та Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. Підвищили кваліфікацію понад 6 тис. керівників освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників, з них 5 тис. – за державним замовленням. Інститути вищої освіти, ПТО та спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка розширили провадження освітньої діяльності у сфері післядипломної освіти.

Важливим для європейської і світової інтеграції академії стало зростання міжнародної діяльності підвідомчих установ. У 2018 році реалізовувалося 45 міжнародних проектів і програм. Разом із зарубіжними партнерами проведено 117 науково-практичних заходів, що на 33 заходи більше, ніж у 2017 році.

Збільшилася чисельність учених НАПН України, які стали членами іноземних академій, міжнародних наукових товариств: з 43 у 2017 році до 50 у 2018 році. Продовжувалася наукова співпраця з 37 іноземними членами НАПН України, які представляють 13 країн світу, науковими установами

РОЦІ ТА ЗАВДАННЯ НА 2019 РІК

Василя Кременя на загальних зборах Академії

і закладами освіти у межах 28 угод, укладених НАПН України, та в межах сотень угод підвідомчих установ з установами і закладами зарубіжних країн, міжнародними організаціями та фондами, у 2018 році укладено 15 нових угод. Водночас зменшилася чисельність учених, які виїжджали за кордон з метою стажування, навчання, підвищення кваліфікації, викладацької і дослідницької роботи, з 139 осіб до 85 осіб.

Розширилося інформування освітньої громадськості і суспільства про діяльність Академії в освітянських виданнях. Кількість публікацій у друкованих ЗМІ та Інтернеті збільшилася з 600 до 850. Для ефективного висвітлення становлення і сучасної діяльності Академії створено Науково-інформаційний центр НАПН України та модернізовано академічний сайт.

Усе зазначене свідчить, що у звітному періоді Академія активно діяла і розвивалася. Що потребує системної уваги і поліпшення в цьому році?

Перше. Ще більше треба зосередитися на пріоритетах державної освітньо-наукової політики, зокрема на Плані пріоритетних дій уряду на

2019 рік. Це, насамперед, стосується формування засобами освіти інноваційної людини відповідно до її задатків і здібностей, конкурентоспроможного людського капіталу шляхом підвищення якості освіти, її доступності для всіх категорій громадян від народження, застосування інноваційних форм і методів навчання.

Друге. Ураховуючи, що цей рік є дуже важливим у розробленні системи спеціальних освітніх законів, учені Академії мають максимально сприяти врахуванню у законодавчих документах найсучасніших світових, європейських, національних досягнень і тенденцій у сферах освіти і науки.

Третє. Посилення інтернаціоналізації і потреба підвищення національної конкурентоспроможності вимагають продовження курсу на осучаснення діяльності і Академії, і окремих установ, і кожного вченого, що передбачає такі кроки: активувати участь у підготовці і виконанні міжнародних проектів і програм, насамперед, Еразмус+ та Горизонт 2020, інших двосторонніх проектах; продовжити представлення профілів усіх учених у вітчизняному

та міжнародному наукометричному просторі; необхідно більш динамічно просуватися до фактово достатнього оволодіння англійською мовою, засобами і методами доступу до джерел сучасної наукової інформації, опанування інформаційно-комунікаційних технологій; потрібно більш ефективно використовувати і далі розвивати Електронну бібліотеку НАПН України.

Четверте. Необхідно наполегливо готуватися до повномасштабного запровадження в науковій і науково-технічній діяльності конкурсних засад функціонування наукових установ, їх підрозділів (відділів і лабораторій) та грантового розподілу коштів. З цією метою важливо: продовжити практику відбору і делегування представників Академії, наукових установ до органів, що регулюють якість освіти, досліджень і розробок – Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Науково-методичної ради МОН України, Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, Наукової ради Національного фонду досліджень, Експертної

комісії з проведення державної атестації наукових установ; моніторити підготовку і брати участь у фаховій експертизі проектів нормативно-правових документів, що стосуються освітньої, наукової і науково-технічної, інноваційної діяльності.

П'яте. Особливу увагу приділити рівню виконання наукових досліджень, конкурентоспроможності отриманих результатів, створеної продукції, недопущенню академічної недобросовістності. Необхідно активізувати участь учених у здобутті державних премій України в галузі освіти, науки і техніки, а також премій і стипендій Верховної Ради України, Президента України і Кабінету Міністрів України для молодих вчених. Потрібно розширити практику отримання правоохоронних документів (авторських свідоцтв, патентів) на об'єкти права інтелектуальної власності, що підтверджують високий рівень результатів (продукції) наукових досліджень. Запровадити у наукових відділах і лабораторіях, установах, в Академії систему мотивації до конкурентоспроможної діяльності шляхом кадрової і фінансової під-

тримки ефективних колективів учених, які працюють на рівні кращих світових і вітчизняних зразків. Показник упровадження продукції за результатами наукових досліджень має стати ключовим підтвердженням вагомості, актуальності та значущості наукової і науково-технічної діяльності.

Шосте. Особливу увагу приділити становленню й розвитку молодих учених, їх швидкому і повноцінному включенню в життя колективів.

Час висуває зрілі вимоги до діяльності НАПН України. Дозвольте висловити переконання, що вчені Академії зроблять все можливе для розвитку освіти і науки України, для зміцнення нашої держави і створення достойних умов життя українців!

Повний текст доповіді президента НАПН України Василя Кременя «Про діяльність НАПН України у 2018 році та завдання на 2019 рік» оприлюднено на сайті НАПН України і буде надруковано в журналі «Педагогіка і психологія. Вісник НАПН України» (№2, 2019).

Парламентські слухання

ОСНОВНА БИТВА МАЙБУТНЬОГО – ЗА ЛЮДСЬКИЙ ІНТЕЛЕКТ

Відбулися парламентські слухання «Збалансований розвиток людського капіталу в Україні: завдання освіти і науки», підготовлені Комітетом ВР з питань науки і освіти. Участь у парламентських слуханнях узяли народні депутати, представники Кабінету Міністрів, центральних органів виконавчої влади, обласних державних адміністрацій і обласних рад, НАН України, національних галузевих академій науки, закладів освіти та наукових установ, роботодавців, громадських освітянських і студентських організацій.

З основною доповіддю виступила міністр освіти і науки Украї-

ни Лілія Гриневич, наголосивши, що розвиток людського капіталу – одна з першорядних цілей, про які йдеться у Середньостроковому плані пріоритетних дій уряду до 2020 року. Міністр звітувала про стан освітньої галузі на усіх рівнях: від початкової і до вищої освіти, а також про хід і результати реформ. Із співповіддю виступив перший заступник голови Комітету ВР з питань науки і освіти Олександр Співаковський, який наголосив, що за останні чотири роки дуже багато зроблено у сфері освіти, але згідно з останніми трендами основна битва майбутнього – битва за людський інтелект.

З трибуни парламентських слухань виступив президент НАПН України Василь Кремень. Учасники засідання наголосили на необхідності: збільшення фінансування сфери освіти; покращення доступності навчання, зокрема, для дорослих; розвитку інклюзивності і гендерної рівності; реформи професійно-технічної освіти; стимулювання розвитку ринку праці; гармонізації розвитку економіки і людського капіталу; створення молодіжної інфраструктури на місцях; покращення профорієнтації; розвитку мережі дошкільної та шкільної освіти; забезпечення освіти з

прав людини; популяризації робочої освіти.

Із завершальним словом виступив Олександр Співаковський: «Проблема створення, збереження і розвитку людського капіталу та вимірювання відповідних трендів сьогодні є не просто актуальною, а в умовах України, на мою думку, є питанням національної безпеки».

Згідно з підготовленим Комітетом з питань науки і освіти проектом резолюції за підсумками парламентських слухань вироблено конкретні рекомендації Верховній Раді, Кабінету Міністрів, профільним міністерствам, силовим струк-

турам, НАН України, місцевій владі і керівникам навчальних закладів у сфері дошкільної, повної загальної середньої та вищої освіти, а також освіти дорослих і позашкільної освіти. Окремими пунктами в Резолюцію внесено питання: забезпечення ефективного використання новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у сфері освіти і науки; забезпечення якісним харчуванням у закладах освіти; подолання дисбалансу між підготовкою кваліфікованих робітників і фахівців з вищою освітою та потребами ринку праці; ключові проблеми у сфері науки та інноваційної діяльності.

ІНФОРМАЦІЙНО-ЦИФРОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР УКРАЇНИ

4 квітня в Національній академії педагогічних наук України відбувся ме-

тодологічний семінар «Інформаційно-цифровий освітній простір України: трансформаційні процеси і перспективи розвитку». Відкриття семінару привітав президент НАПН України Василь Кремень. Про цифрову трансформацію суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України йшлося у доповіді дійсного члена НАПН України, директора Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України Валерія Бикова. Учасники заходу мали змогу прослухати виступи: директора Українського інституту науково-технічної експертизи та інформації Володимира Камішина («Від цифровізації науки і освіти до «відкритої науки і освіти»); дійсного члена НАПН України, першого віце-президента НАПН України Володимира Лугового («Виклики наукометрії для фахової періодики Національної

академії педагогічних наук України»); члена-кореспондента НАПН України, заступника директора Інституту соціальної та політичної психології НАПН України Любові Найдьонові («Психологічне благополуччя в інформаційно-цифровому освітньому просторі: виклики кіберсоціалізації»); члена-кореспондента НАПН України, проректора Університету менеджменту освіти НАПН України Олега Спіріна («Інформаційно-цифрові технології підтримки науково-педагогічних досліджень»); завідувачки відділу Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України Світлани Литвинової («Тренди цифровізації загальної середньої освіти»); члена-кореспондента НАПН України, проректора Київського університету імені Бориса Грінченка Наталії Морзе («Розвиток цифрової компетентності педагогічного працівника»); дійсного члена

НАПН України, завідувачки лабораторії Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України Марини Смульсон («Психологічні засади проектування віртуального освітнього простору дорослих»); докторанта Інституту професійно-технічної освіти НАПН України Олександра Базелюка («Цифровізація професійної освіти як глобальний соціоприродний процес»); завідувачки відділу ДНПБ України ім. Василя Сухомлинського Лариси Самчук («Електронні ресурси Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського як складник інформаційного освітнього простору України»). У Рекомендаціях методологічного семінару наголошено на доцільності значного розширення фундаментальних і прикладних досліджень, пов'язаних із використанням новітніх технологій в освітньому і науковому процесах.

ПРОФЕСОР ЛІ БЕННІХ-БЬОРКМАН – ПОЧЕСНИЙ ДОКТОР НАПН УКРАЇНИ

На засіданні Президії НАПН України, що відбулося 21 лютого, розглянуто подання Відділення вищої освіти НАПН України та заслухано інформацію ака-

демїка-секретаря Відділення Петра Сауха про внесок професора красномовства та політології кафедри імені Йохана Шютте Університету Упсали (Швеція) Лі Бенніх-Бьоркман у розвиток університетської освіти та академічної свободи, досягнення в галузі гуманітарних і соціальних наук у Європі, плідну співпрацю з Національною академією педагогічних наук України. Високо оцінюючи наукові заслуги професора Лі Бенніх-Бьоркман, Президія НАПН України одноставно обрала її почесним доктором Національної академії педагогічних наук України.

Професор красномовства та політології кафедри імені Йохана Шютте Університету Упсали (Швеція) Лі Бенніх-Бьоркман – видатний дослідник у галузі гуманітарних і соціальних наук в Європі, досліджувала посткомуністичну політику, культурну політику, політику досліджень, мультикультуралізм і проблеми біженців.

ПРЕДСТАВНИКИ МІЖНАРОДНОГО ІНСТИТУТУ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУ ПРЕЗЕНТУВАЛИ MIND-ОСВІТУ УКРАЇНСЬКИМ УЧЕНИМ

25 березня відбулася зустріч президента Національної академії педагогічних наук України Василя Кременя з делегацією Міжнародного інституту розвитку інтелекту (IMEI) (Республіка Корея): професором, директором, головою комісії з питань освіти ІМЕІ Джо Гі Юн; професором, заступником директора ІМЕІ Кім Кьон До; професором, президентом філії ІМЕІ в Украї-

тості, налаштованою на здорове мислення заради щасливого життя в суспільстві. ІМЕІ здійснює систематичне керівництво просвітницькими форумами та освітніми програмами для фахівців у різних країнах, проводить лекції з розвитку інтелекту (MIND-лекції) та консультаційні програми у школах, військових базах, державних установах, промислових підприємствах

ні Пак Сонг Су; професором, першим заступником президента філії ІМЕІ в Україні Лі Йон Квон. У зустрічі взяли участь: учений секретар Відділення вищої освіти НАПН України Микола Набок, заступник начальника відділу наукових і керівних кадрів та міжнародних наукових зв'язків апарату Президії НАПН України Параска Доценко і Лідія Рапіна (прес-служба Президії НАПН України).

Учені НАПН України також мали змогу послухати MIND-лекцію професора Джо Гі Юн, що стосувалася діяльності ІМЕІ та MIND-освіти в Кореї та світі. Міжнародний інститут розвитку інтелекту – це організація, діяльність якої спрямована на становлення особис-

тощо з метою виховання лекторів із розвитку інтелекту. Потреба у MIND-вихованні, вважають у Міжнародному інституті розвитку інтелекту (IMEI), щоденно зростає, оскільки для тих, хто оволодів ним, відкривається справжнє щастя. Тож університети Республіки Кореї вносять MIND-лекції до навчальних планів у сфері гуманітарних наук (Кибер Університет в Кон'янґ, Чоннамський технічний науковий університет отримав ліцензію на проведення MIND-лекцій). Виховання здорового способу мислення – це життєвий план, через який молоді люди відкривають справжній сенс життя.

Прес-служба НАПН України

ПІДБИТО ПІДСУМКИ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ЛІДЕРСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ УНІВЕРСИТЕТІВ УКРАЇНИ

5 березня питання лідерства у вищій освіті обговорили у форматі ток-шоу близько 200 експертів та учасників Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України. Подія підбила підсумки трирічної програми, яка охопила 40 університетів і підготувала близько 300 агентів змін. Британська

Рада спільно з Інститутом вищої освіти НАПН України і Фондацією лідерства для вищої освіти (Велика Британія) за підтримки Міністерства освіти і науки України впроваджує Програму з 2016 по 2019 рр. Під час заходу учасники почули виступи міжнародних експертів, змогли обмінятися досвідом і кращими практиками. У заході взяв участь президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень і директор Інституту вищої освіти НАПН України Світлана Калашнікова. Почесними спікерами панельних дискусій були міністр освіти і науки України Лілія Гриневич і генеральний директор національної освітньої агенції Великої Британії Advance HE Елісон Джонс.

ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- старшого наукового співробітника сектору сухомлинської відділу історії освіти – 0,5 ставки;
- старшого наукового співробітника відділу історії освіти – 0,5 ставки;
- старшого наукового співробітника відділу науково-технічного забезпечення та впровадження комп'ютерних технологій – 0,5 ставки.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які вільно володіють українською мовою, мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), мають не менше п'яти років досвіду, за останні п'ять років не менше 7 публікацій та/або патентів, володіють засобами ІКТ, а також мають високі моральні якості.

– наукового співробітника відділу науково-документного забезпечення, соціокультурної діяльності та міжнародних зв'язків – 1 ставка.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які вільно володіють українською мовою, мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або магістра, який має не менше п'яти років досвіду, за останні п'ять років не менше п'яти публікацій та/або патентів, володіє засобами ІКТ, а також має високі моральні якості.

– молодшого наукового співробітника сектору сухомлинської відділу історії освіти – 1 ставка;

– молодшого наукового співробітника відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності – 0,5 ставки.

У конкурсі можуть брати участь громадяни України, які вільно володіють українською мовою, мають вищу освіту рівня спеціаліста або магістра, володіють засобами ІКТ, а також мають високі моральні якості.

Строк подання заяв – місяць з дня опублікування оголошення.

Претенденти на вакантну наукову посаду, які бажають взяти участь у конкурсі, подають такі документи:

- письмову заяву на ім'я керівника про участь у конкурсі, написану власноруч;
- копію документа, що посвідчує особу;
- особовий листок з обліку кадрів з фотографією;
- автобіографію;
- перелік наукових праць, опублікованих у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях;
- копії документів про вищу освіту, підвищення кваліфікації, присудження наукового ступеня, присвоєння вченого звання, військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних);
- копію документа, що посвідчує особу;
- копію трудової книжки (за наявності);
- письмову згоду на збір та обробку персональних даних.

Копії документів, які подаються претендентом (крім копії паспорта), повинні бути засвідчені за місцем роботи претендента або нотаріально.

Документи подавати за адресою: 04060, м. Київ, вул. М. Берлінського, 9, Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомилинського, кімн. 29-А, відділ кадрів.

Телефон для довідок: 453-85-17.

ДВНЗ «УМО» НАПН УКРАЇНИ

оголошує прийом до аспірантури та докторантури на 2019-2020 рр.

Прийом здійснюється за галузями знань і спеціальностями:

- 01 Галузь знань: освіта/педагогіка (Спеціальність: освітні, педагогічні науки). Спеціалізація: Теорія та методика управління освітою; Теорія та методика професійної освіти.
- 05 Галузь знань: Соціальні та поведінкові науки (Спеціальність: Психологія). Спеціалізація: Соціальна психологія; психологія соціальної роботи; Педагогічна та вікова психологія; Організаційна психологія.
- 28 Галузь знань: Публічне управління та адміністрування (Спеціальність: Публічне управління та адміністрування). Спеціалізація: Публічне управління та адміністрування.

Вступники до аспірантури подають на ім'я ректора університету наступні документи: заяву; особовий листок з обліку кадрів; список опублікованих наукових праць і винаходів. Аспіранти, які не мають опублікованих наукових праць і винаходів, подають наукові доповіді (реферати) з обраної ними спеціалізації; медичну довідку про стан здоров'я за формою № 086; копію диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію нострифікованого диплома); посвідчення про складання кандидатських іспитів (за наявності складених кандидатських іспитів); фотокартку 3x4; копію трудової книжки, завірену печаткою відділу кадрів за місцем роботи; копію ідентифікаційного коду; папку для зберігання особової справи. Паспорт та диплом про вищу освіту подаються вступником особисто.

При вступі до докторантури, крім того, подаються: розгорнутий план-проспект дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук (далі – докторська дисертація); копія диплома про присудження наукового ступеня кандидата наук (у разі здобуття відповідної освіти за кордоном – копія нострифікованого диплома). Диплом про присудження наукового ступеня кандидата наук подається вступником особисто.

Документи подаються з 1 квітня 2019 р. по 15 травня 2019 р. особисто. Вступні іспити до аспірантури – з 3 червня 2019 року. Контакти: м. Київ, 04053, вул. Січових Стрільців, 52-а, каб. 403. Заваспірантурою – Ануфрієва Оксана Леонідівна: asp_bingo@ukr.net Телефон для довідок: (044) 481-38-18.

РІДНОМОВНА І БАГАТОМОВНА ОСВІТА ЯК ПРІОРИТЕТИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ

Вебінар «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку», присвячений Міжнародному дню рідної мови ЮНЕСКО, який щороку відзначається 21 лютого, відбувся в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Вже третій рік поспіль головним ініціатором проведення заходу є Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» НАПН України. Співорганізаторами проведення вебінару виступили Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Конгрес української інтелігенції, науково-дослідна лабораторія ґрінченківства Київського університету імені Бориса Ґрінченка, науково-дослідна лабораторія «Академічна культура дослідника» Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

У 2016 р. Генеральна Асамблея ООН ухвалила резолюцію щодо проголошення 2019 р. Міжнародним роком мов корінних народів (International Year of Indigenous Languages), на основі рекомендацій Постійного форуму з питань корінних народів.

Модератором заходу виступила Нелля Нічкало, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України. З привітаннями до учасників звернулася Лариса Лук'янова, директор ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, яка поінформувала, що Міжнародний день

рідної мови був проголошений з ініціативи Бангладеша і затверджений на Генеральній конференції ЮНЕСКО в 1999 р. День рідної мови відзначається у всьому світі з 2000 р. Ця дата була обрана в знак пам'яті подій 21 лютого 1952 р., коли в Бангладеші пройшла демонстрація за визнання бенгальської мови.

Кожні два тижні зникає мова, забираючи з собою культурну та інтелектуальну спадщину. 40% з 6,7 тис. мов, якими говорять у всьому світі, перебувають під загрозою зникнення, а більшість таких мов є корінними. Зі зникненням усе більшої кількості мов, зникає лінгвістичне розмаїття. Крім того, корінні народи часто ізолювані як політично, так і соціально у країнах, в яких вони живуть, за географічним розташуванням своїх громад, їх окремих історій, культур, мов і традицій. Майже 40% населення світу не має можливості отримувати освіту на зрозумілій для них мові. Але спостерігається прогрес у галузі багатомовної освіти на основі рідної мови, особливо в початкових класах школи.

Головними доповідачами вебінару виступили запрошені гості та експерти у тематичних напрямках заходу. Георгій Філіпчук, заступник голови Всеукраїнського товариства «Просвіта», акцентував увагу на ключових пріоритетах розвитку рідномовної освіти: «Церква і мова для українців – найви-

ща верховина... Війна за мову – це війна за Україну. У шкільництві має утверджуватися біблія українськості через вивчення рідної мови». Завідувач Кафедри слов'янської філології і загального мовознавства Київського міжнародного університету Іван Ющук глибоко переконаний, що «рідна мова – мова роду і народу, пізнання світу через властиву тільки їй картину світу».

Заступник директора Інституту літератури імені Тараса Шевченка НАН України Сергій Гальченко презентував результати текстологічного аналізу маловідомих і невідомих фактологічних матеріалів, що узагальнено у серії «Митці на прицілі» (про В. Сосюру, Г. Косинку, Остапа Вишню, М. Драй-Хмару). Голова Правління Київської «Просвіти» Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка Кирило Стеценко зазначив, що «ми живемо в особливій країні, де є специфічні стандарти й асиметричні цінності... Всі розмови, що спершу має бути економіка, а потім культура доволі наївні... В основі людської особистості лежать не лише потреби та інформація, а насамперед цінності... Такою цінністю є материнська мова». Участь у вебінарі взяли участь більш як 60 осіб. Пряме включення відбувалося з викладачами і студентами наукової лабораторії «Академічна культура дослідника» Сумського державного університету імені Антона

Макаренка на чолі з Оленою Семеною, завідувачем кафедри української мови і літератури.

Протягом вебінару відбувалися онлайн-дискусії з таких напрямів: мовна ідентичність у третьому тисячолітті, пріоритети рідномовної і багатомовної освіти в Україні і світі; трансформація концепції «грамотності» у сучасному соціокультурному контексті; центри мов і культур в Україні; досвід діяльності та перспективи розвитку; мова і культура корінних народів – визначальний чинник інтелектуально-креативного розвитку молодого покоління; європейський досвід багатомовної освіти та перспективи для української школи; популяризація мультилінгвізму серед викладачів закладів вищої освіти – умова забезпечення їхніх лідерських позицій у громадянському суспільстві; кроскультурна складова професійного розвитку вчителя; мовна складова громадянської компетентності майбутнього педагога; створення мовнокультурного середовища в освітніх закладах України як чинник розвитку національного світогляду молоді.

Мирослава БОВК, завіділку змісту і технологій педагогічної освіти ІПООД імені Івана Зязюна НАПН України, член Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» НАПН України

ВІД НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ – ДО КРАЩИХ НАУКОВИХ ПРАКТИК

Місія діяльності Інституту професійно-технічної освіти НАПН України вже понад п'ять років концептуалізується у слогані «Від наукових досягнень – до кращих освітніх практик». Результати напрацювань презентуються, зокрема, під час звітних конференцій. Цьогоріч XIII Всеукраїнська науково-практична конференція «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» відбулася з 18 до 28 березня з участю представників Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики, Верховної Ради України, управлінь (департаментів) освіти і науки обласних державних адміністрацій, обласних навчально (науково)-методичних центрів професійно-технічної освіти, закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти. Під час проведення шести вебінарів, пленарного засідання та трьох панельних дискусій було проаналізовано науково-освітні інновації професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

У пленарному засіданні та панельних дискусіях, що відбулися у Науково-навчальному центрі професійно-технічної освіти НАПН України, взяли участь близько 200 учасників. Після відкриття пленарного засідання конференції директором Інституту професійно-технічної освіти НАПН України дійсним членом НАПН України Валентиною Радкевич, з вітальним словом до учасників заходу звернувся віце-президент НАПН України член-кореспондент НАПН України Олег Топузов, який відзначив актуальність, соціальну значущість і прогностичну зорієнтованість наукових розробок 2018 року.

Начальник головного управління вищої освіти директорату вищої освіти і освіти дорослих Міністерства освіти і науки України Світлана Кретович зосередила увагу на особливостях законопроекту № 8321 «Про фахову передвищу освіту», який зареєстровано у Верховній Раді від 4 березня 2019 р. Доповідач наголосила, що розроблений документ встановлює основні правові, організаційні, економічні та фінансові засади функціонування системи фахової передвищої освіти. Світлана Сергіївна відзначила, що в проекті закону чітко роз'яснено принципи управління у сфері фахової передвищої освіти, а отже, регламентовано законодавче підґрунтя для реалізації автономії закладів фахової передвищої освіти. Ухвалення законопроекту уможливить ефективне функціонування

закладів фахової передвищої освіти, визначивши їх статус, структуру, права, обов'язки та джерела фінансування.

Головний консультант секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань нау-

Валентина Радкевич відзначила, що діяльність Інституту цілісно зорієнтована на науково-методичне забезпечення ефективних трансформаційних процесів у системі професійної (професійно-технічної) та фахової пе-

ки і освіти Алла Луцька схарактеризувала особливості розроблення та прийняття законопроектів в умовах сьогодення. Доповідач деталізувала процедуру доопрацювання та прийняття проектів законодавчих актів, вказала на позитивні прогнози та ризики прийняття проекту Закону «Про фахову передвищу освіту».

Сучасні потреби та вимоги ринку праці до кваліфікації і професійної компетентності робітничих кадрів проаналізувала Наталія Василенко, державний експерт директорату розвитку ринку праці та зайнятості Міністерства соціальної політики України. Представник виконавчої влади схарактеризувала передумови та особливості дисбалансу, що виникає між суспільними викликами, запитами роботодавців і якістю освіти.

редвищої освіти у рамках реалізації Середньострокового плану пріоритетних дій уряду до 2020 року. Співробітники наукової установи максимально враховують визнані урядом найважливіші проблеми сучасної системи професійної освіти – недосконалий зміст освіти, застарілі методи навчання та незадоволення роботодавців якістю підготовки фахівців. Виходячи з цього, упродовж 2018 року підготовлено 270 праць наукового і навчально-методичного характеру. Зокрема, в 2018 році в Інституті проводилося 13 експериментів, із них сім – всеукраїнського рівня. Загальна кількість експериментальних закладів освіти, установ, організацій, на базі яких проводилась експериментальна робота – 59, з них вісім – всеукраїнського рівня.

Начальник головного управління професійної освіти директорату професійної освіти

Міністерства освіти і науки України Микола Кучинський наголосив, що ефективним способом забезпечення якості професійної освіти є створення спеціальних навчально-практичних центрів. Необхідно удосконалити професійно-технічну освіту за такими векторами: децентралізація та оптимізація управління системою професійної освіти; оптимізація мережі закладів професійно-технічної освіти; вдосконалення механізмів фінансування й законодавства в сфері професійної освіти тощо.

Академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Нелля Нічкало вказала на прогностичність результатів наукових досліджень, відзначила винятково важливу роль співпраці Інституту з понад 200 установами та організаціями України з питань спільної наукової і науково-методичної діяльності, проведення експериментальних досліджень і впровадження результатів науково-дослідної роботи.

Під час першої панельної дискусії «Розвиток людського капіталу в контексті євроінтеграційних процесів» (модератор – Людмила Єршова) обговорення питань зорієтовувалося у площину модернізації професійної освіти. Учасники переконалися, що упровадження прогресивного зарубіжного досвіду на рівні державної політики, законодавчих ініціатив матиме значний соціальний ефект. Метою другої панельної дискусії «Компетентнісно орієнтовані зміст і технології професійної і фахової передвищої освіти» передбачалося визначення конструктивних способів створення умов для формування фахівця інноваційного типу (модератор – Ганна Романова). Концепція проведення третьої панельної дискусії передбачала визначення сприятливих умов функціонування закладу освіти 3.0 (модератор – Микола Пригодій). Під час обговорення було висвітлено особливості впровадження дистанційного навчання в закладах професійної освіти, розкрито стан готовності освітніх установ до використання і розроблення SMART-комплексів.

За результатами пленарних і секційних засідань було сформульовано проект Рекомендацій XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції (звітної) «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання», одноголосно схвалених її учасниками.

Людмила БАЗИЛЬ, учений секретар Інституту ПТО НАПН України

МИСТЕЦТВО І ДУХОВНІСТЬ: ПСИХОПЕДАГОГІЧНИЙ КОНТЕКСТ

Сучасне мистецтво – таке звичне для нас явище культури, що не викликає певних запитань. Та все ж – чи завжди сучасне мистецтво є сучасним? Проігнорувати це судження було б науково некоректно. А щоб розкрити його, слід вдатися до розгляду проблем, які з ним пов'язані. По-перше, потрібно розкрити глибинну сутність мистецтва. Воно не річ-у-собі, як говорять філософи. Якраз людина створила мистецтво, і поза цим контекстом ми не зможемо говорити про його сутність. Наведемо сповнені глибокого переживання про долю мистецтва слова Миколи Реріха: «Куди звернемося? До нових перетлумачень класицизму? Чи спустимось до античних першоджерел? Чи заглибимось у безодню примітивізму? Чи мистецтво наше віднаде новий світлий шлях? Усіх нас безмежно хвилює – звідки прийде радість майбутнього мистецтва? Радість мистецтва – про неї ми забули – ні. В останніх пошуках ми відчуваємо кроки цієї радості» (Рерих Н. Жизнь вечная. – СПб. : Азбука, 2018. – С. 5).

Вслухаємось, як переконливо звучить думка Ніцше. Тут ми дозволимо собі уподібнити мистецтво сонцю: «Велике світило, у чому було б щастя твоє, якщо не було б у тебе тих, кому ти світиш?... Ти переситилося би світлом і сходженням своїм, якби не було мене» (Ніцше Фридрих. Так говорил Заратустра. – М. : Интербук, 1990. – С. 7).

Ми захищаємо ідею, згідно з якою тільки те мистецтво слід кваліфікувати сповна сучасним, що спрямоване на духовно-моральне виховання сучасної людини. У іншому разі воно паліативне (недостатньо дієве). Тож розкриємо сутнісні характеристики сучасної людини. Це людина високої свідомості. Оскільки вона повністю належить теперішньому, то вона і повністю усвідомлює своє існування як людини. Для цього потрібна найінтенсивніша і найекстенсивніша свідомість. Необхідно ясно зрозуміти, що простий факт життя в теперішньому не робить людину сучасною, оскільки у такому разі будь-яка жива людина мала б підстави називатися такою. Але тільки той виявляється сучасним, хто повністю усвідомлює теперішнє у всіх його суперечностях, позитивах і негативах. Як стверджував у цьому зв'язку великий психолог Карл Юнг: «Сучасною є та людина, яка стоїть на вершині чи на краю світу: перед нею безодня майбутнього, над нею – небеса, а під нею – все людство зі своєю історією, що зникає у млі віків» (Юнг К.Г. Сознание и бессознательное. Сборник / Пер. с англ. – СПб. : Университетская книга, 1997. – С. 475).

Так, тепер тісно переплітаються проблеми великого мистецтва і проблеми глибоко-науково зануреного виховання. Мистецтво має потужний виховний потенціал, але у сенсі духовного розвитку особистості все-таки недостатній. Потрібен науково спрямований цілісний особистісний вплив.

Підкреслимо – античний світ вважав, що естетика й етика – це єдине утворення, єдиний світогляд. Тому наші наукові погляди мають бути спрямовані на гуманітарні, так би мовити, першоджерела. Адже людині, яка не вміє розуміти минуле, і для інших людей. Тож слід зробити все, щоб зростаюча особистість гармонійно поєднувала психологічний механізм милування внутрішнім духовно-красивим і механізм свідомого духовного самовдосконалення і відповідної поваги до себе, більше того – любові.

З цією метою в науковій і практично-виховній обіг ми вводим поняття «духовна цінність», надаючи їй найвищого смислу (значущості для особистості). Так, якраз сфера смислів стає метою інноваційного виховного процесу. Відтак, на відміну від всебічно розвиненої особистості, пропонується конструкт «духовна особистість» як ідеал розвиненої людини.

Тож під духовною цінністю розуміємо безумовне і високе смислове утворення, яке становить духовне «Я» особистості (вірність, справедливість, чесність, безкорисливе піклування тощо). У цьому визначенні важливі дві характеристики – безумовність і високий сенс. Перша свідчить про те, що їй не властива обумовленість певними матеріальними заохоченнями, а характеризується свідомою самоналаштуваністю, внутрішнім устремлінням. Друга характеристика пов'язується зі смислами найвищої про-

би. Адже вище вірності чи любові немає нічого – це межові утворення. При цьому треба зважати на те, що ці утворення вічні, невіддільні корозії чи трансформації часу. Кожна людська епоха мала до них справу, прагнула до них, але не завжди успішно. Оскільки на відміну від наукового досвіду, досвід духовний реально не передається. Кожне покоління набуває його знову.

Все ж, чи досяжна ця висока мета нині? Так, досяжна, якщо виховний процес зробити по-справжньому інноваційним. Тобто будувати його, використовуючи насамперед психологічні закономірності, які пропонує нам педагогічна та соціальна психологія, зокрема, психологія переконання, психологія спілкування і мотивації.

Синтез таких знань і слід покласти у кожному виховну дію. Стратегія її має бути наступною: від глибокого знання про духовну цінність до емоційного переживання (до почуття). Такий шлях має здолати кожен вихованець. Ми не обмовились, що він повинен здолати, оскільки цей шлях складний і суперечливий, де можливі й прогресивні, й регресивні тенденції.

Практичну відповідь на цей рух від знання духовної цінності до її переживання, тобто набуття смислу дає концепція поетапного сходження особистості до духовних цінностей. Вона передбачає п'ять етапів (у експериментальних дослідженнях вони кваліфікуються компонентами).

1. Перший етап пізнавальний (або когнітивний).

Основна мета цього етапу полягає в тому, щоб вихованець різнобічно усвідомив зміст певної духовної цінності як етичного поняття. Виходячи з того, що слово має, окрім інформаційної (знаннєвої) функції й функцію емоційну, всі судження духовного змісту, які формулює педагог, мають відзначатися його *пристрасністю, піднесеністю, натхненністю*, щоб викликати у вихованців первинні позитивні емоційні переживання – зацікавлення, захоплення, здивування. Усі вони супроводжують процес розумін-

ня вихованцями духовної цінності.

Теоретично засадничим і обов'язковим для реалізації виявляється опосередкування, коли конкретна духовна цінність – її мета й зміст – формулюються у вищій значущості всієї етичної сфери. Так, стосунки між батьками й дітьми, що характеризуються чуйністю, повагою, слід подати у контексті добродійного життя як такого. При цьому необхідно довести до свідомості вихованця цінність духовно-морального буття взагалі.

Когнітивний етап у розвиненій формі передбачає розгортання переконувального діалогу вихователя і вихованця на засадах партнерства, справедливості, взаємоповаги у висловленні суджень щодо соціально значущих чи несхвальних норм і вимог. Тому методичним правилом для вихователя має стати розкриття тієї чи іншої духовної цінності у контексті відповідного полярного утво-

духовними цінностями, зокрема конкретно цінністю, над якою нині працює);

в) встановлення духовної розбіжності та її усвідомлення (у мене ще не достатньо достойних вчинків для здійснення бажання).

3. Компонент довільного імпульсу (поштовху).

Введення цього етапу зумовлюється тим, що навіть за досконалого методичного впливу педагога виховні можливості емоційно-ціннісного етапу виявляються обмеженими. Так, духовно орієнтований вчинок – це спорадичний (непостійний) і не зберігається прагнення до постійної духовної самореалізації. Виникає ситуація, коли добро, якого вихованець бажає, він реально ще не робить.

Довільний імпульс, про який ідеться, – це вияв духовної рішучості як вольової якості. З цією метою вихованець працює над *розщепленістю* своїх прагнень, потягів, інтересів, які на певний час роблять душевну організацію багатовекторною. Тому педагог має забезпечити процес зосередженості (замкненості) вихованців на єдиній меті – долучення до певної духовної цінності (як предмета попередніх виховних етапів). Вихователь: «Явіть себе зосередженими на меті долучення до духовної цінності». Вихованець: «Усі свої думки я зосереджую навколо духовної цінності».

Після такої особистісної дії вихованця виховні зусилля у формі розгорнутого діалогу слід спрямувати на його «Я» як таке, що спроможне самостійно, усвідомлено приймати відповідальне рішення щодо духовної цінності.

Отже, на етапі довільного імпульсу стає рішучим емоційно збагачене духовне знання вихованця. І тоді таке знання як цінність переходить у духовне діяння (вчинок).

4. Поведінково-практичний етап (від практики – дія).

Перебування вихованця на цьому етапі має бути свідченням того, що у нього сформована готовність утілювати привласнену духовну цінність у практичній, поведінковій сфері (і він за певних умов це здійснює).

Цей акт називатимемо духовним вчинком. Саме за допомогою реалізації духовних вчинків зростаюча особистість вступає у розгалужену систему соціальних відносин, стає не лише їхнім суб'єктом, а й суб'єктом власного соціального життя як учинку. Тож педагог має створювати ситуації для вправлення вихованця у різноманітних вчинках.

5. Самоціннісний етап.

Практичне розгортання цього етапу має виступити як супровід поведінково-практичного. Змістовим центром самоціннісного етапу є поняття «самоцінність» як якісне етико-психологічне ставлення особистості до самої себе (самоствавлення). Наголосимо, що якраз духовні вчинки вихованця стають змістом його самоцінування. Останнє втілюється у таких діяннях.

1. Самозадоволення.
2. Самосхвалення.
3. Самомилування.
4. Самопохвала.
5. Грдість за себе.
6. Любов до себе.
7. Гідність стосовно себе.
8. Вірність своїм цінностям.

Важливо, що під час переживання особистістю цих самоцінностей, по-перше, відбувається значне просування в усвідомленні нею Я-духовного і утвердження у ньому. По-друге, здійснюється єдність естетичного і етичного, про яке ми вище наголошували, у формі самомилування і гідності стосовно себе.

Будемо ж сподіватися, що настане час, коли особистість купуватиме кожному мить свого життя найдорожчою ціною. Вона сповідуватиме закон максимальної духовної наповненості власного життя.

Іван БЕХ, дійсний член НАПН України,
директор Інституту проблем виховання
НАПН України

ВІДКРИТО МЕМОРІАЛЬНУ ДОШКУ ТА КІМНАТУ-МУЗЕЙ АКАДЕМІКА ЗЯЗЮНА

1 березня з ініціативи Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України на будівлі по вул. М. Берлінського, 9 (м. Київ) було встановлено Меморіальну дошку пам'яті академіка Івана Зязюна та відкрито кімнату-музей для вшанування досягнень видатного українського вченого, академіка, державного діяча, першого Міністра народної освіти Незалежної України, багаторічного директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України. Відкрив Меморіальну дошку президент НАПН України Василь Кремень, який наголосив на прогностичності ідей Івана Андрійовича у реформуванні теорії і практики педагогічної освіти в Україні.

Як особистість з багатогранною обдарованістю Іван Андрійович пройшов славетний шлях від учня, завідувача будинку культури у рідному селі, вихователя гірничо-промислового училища № 5 м. Свердловська Луганської обл., студента філософського факультету Київського університету імені Тараса Шевченка, викладача кафедри філософії Дніпропетровського сільськогосподарського інституту, доцента кафедри філософії Київського театрального інституту імені І. Карпенка-Карого до ректора Полтавського педагогічного інституту імені В.Г. Короленка, першого Міністра народної освіти незалежної України, впродовж 21 року директора академічного науково-дослідного інституту, відомого громадського діяча, науковця-педагога міжнародного рівня.

В історії сучасної педагогічної думки академік Іван Зязюн є засновником наукової школи теорії і практики педагогічної майстерності в Україні. Активний пошук видатного вченого з проблем педагогічної майстерності, розпочатий на філософській кафедрі Київського інституту театрального мистецтва імені І.Г. Карпенка-Карого, був успішно реалізований у Полтавському державному педагогічному інституті імені В.Г. Короленка. Із цим закладом пов'язано п'ятнадцять років плідної викладацької діяльності, ректорської роботи. З ініціативи ректора в інституті було вперше впроваджено курс «Основи педагогічної майстерності». Цікавий експеримент полтавців із перетворення провінційного

інституту на елітарний викликав інтерес педагогів з Японії, Китаю, Німеччини, Куби, Канади, Франції, Польщі, Чехії та інших країн, стимулював відкриття мережі кафедр педагогічної майстерності у вищих навчальних закладах колишнього СРСР. Українська педагогіка 1980–2000-

х років була тісно пов'язана передусім з іменем Івана Зязюна.

Саме ці найвагоміші сторінки життєдіяльності Івана Андрійовича Зязюна, а також його перспективні ідеї щодо розвитку педагогічної освіти в Україні розкрили у своїх виступах президент НАПН України Василь Кремень, керівник секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Борис Чижевський, директор Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих Лариса Лук'янова, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України Неллі Ничкало, академік НАПН України Георгій Філіпчук, ректор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова Віктор Андрущенко, ректор Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка Микола Степаненко, президент МБО «Фонд сприяння розвитку здібної та обдарованої молоді» Микола Дроботенко, президент Українсько-Арабської ділової ради Шейх Абу

Албум Емад Мустафа та ін. Була також присутня донька Івана Андрійовича – Наталя.

Освітняни взяли участь також у відкритті кімнати-музею Івана Андрійовича в Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН

України. Першу екскурсію провів завідувач відділу теорії і практики педагогічної освіти Інституту Олександр Лаврінко. Дбайливо збережені аутентичні експонати, з любов'ю оформлений інтер'єр музею, спогади сучасників Івана Андрі-

йовича створили незабутню атмосферу залучення до творчої лабораторії педагога-філософа. Особливо цінними для науковців-початківців є книжкові скарби фонду академіка, представлені бібліотекарем Інституту Людмилою Штомою. Визначаючи перспективність упровадження ідей Івана Андрійовича в сучасному науково-освітньому просторі, Василь Кремень наголосив: «Розглядаючи освіту як найважливішу умову збагачення людського капіталу, а вчителя – як основоположну силу соціального відтворення, академік Іван Зязюн виступав палким поборником державної культурно-освітньої політики, спрямованої на забезпечення пріоритетного розвитку освіти в Україні, надання вчителю гідного соціального статусу в суспільстві, відповідного його визначній соціальній ролі, й на створення в державі належних умов для професійного становлення як педагога-майстра. Життєва мудрість ученого-філософа наснажуватиме педагогічну громадськість і наукову еліту ідеями відкритого професійного діалогу, позитивності мислення, «сродної» учительської праці».

Висловлюємо глибоку вдячність співробітникам Інституту за тепло і любов, з якою готувалася ця подія. Особлива вдячність – нашій березині Неллі Ничкало, яка популяризує філософсько-педагогічну спадщину академіка Зязюна в Україні та за кордоном.

Мирослава БОВК, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВИТИ І ОСВИТИ ДОРΟΣЛИХ ІМЕНІ ІВАНА ЗЯЗЮНА НАПН УКРАЇНИ оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

- **ученого секретаря Інституту;**
- **завідувача відділу змісту і технологій педагогічної освіти;**
- **головного наукового співробітника відділу андрагогіки;**
- **провідного наукового співробітника відділу андрагогіки;**
- **старшого наукового співробітника відділу психології праці;**
- **молодшого наукового співробітника відділу психології праці;**
- **молодшого наукового співробітника відділу змісту і технологій педагогічної освіти.**

У конкурсі на заміщення посад:

- ученого секретаря можуть брати участь особи, які вільно володіють державною мовою, мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), стаж роботи на посадах наукових та (або) науково-педагогічних працівників не менш як три роки, а також високі моральні якості й організаторські здібності;

- завідувача відділу можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), вчене звання, не менш як п'ять років досвіду, за останні п'ять років не менше 10 публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз та/або патентів;

- головного наукового співробітника можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук, вчене звання, не менш як п'ять років досвіду, за останні п'ять років не менше 10 публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз та/або патентів;

- провідного наукового співробітника можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), вчене звання, не менш як п'ять років досвіду, за останні п'ять років не менше семи публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз та/або патентів;

- старшого наукового співробітника можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), не менш як п'ять років досвіду, за останні п'ять років не менше семи публікацій та/або патентів;

- молодшого наукового співробітника можуть брати участь особи, які мають науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або вищу освіту рівня магістра, володіють засобами ІКТ.

Документи, необхідні для участі в конкурсі: заява на участь у конкурсі; анкета наукового працівника з фотографією (особовий листок з обліку кадрів з фотографією); автобіографія; відеозапис про трудову діяльність за основного місяця роботи; копії дипломів про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання; перелік наукових праць; копія паспорту, засвідчена претендентом; письмова згода на збір та обробку персональних даних.

Копії цих документів (окрім копії паспорта) засвідчуються за основним місцем роботи або нотаріально. Заяви та документи щодо участі у конкурсі подаються протягом двох місяців (заміщення вакантної посади ученого секретаря) та протягом місяця від дати опублікування оголошення (заміщення вакантних посад завідувача відділу, головного, провідного, старшого та молодшого наукових співробітників) за адресою: 04060, м. Київ, вул. М. Берлінського, 9, кім. 614.

Довідки за телефонами: 440-62-86, 440-63-88, 467-04-99.

ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ ВИХОВАННЯ НАПН УКРАЇНИ оголошує конкурс на заміщення вакантних посад:

лабораторія громадянського та морального виховання:

- завідувач лабораторії – 1 (кваліфікаційні вимоги: науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), який має вчене звання старшого наукового співробітника; досвід наукової роботи у галузі освіти не менш як п'ять років; за останні п'ять років не менше 10 публікацій, зокрема не менше однієї у періодичних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз та/або патентів; досконале володіння державною мовою);

- старший науковий співробітник – 0,5 (кваліфікаційні вимоги: науковий ступінь доктора наук або доктора філософії (кандидата наук), який має вчене звання старшого наукового співробітника; досвід наукової роботи у галузі освіти не менш як п'ять років; за останні п'ять років не менш як п'ять публікацій та/або патентів; досконале володіння державною мовою);

лабораторія фізичного розвитку та здорового способу життя:

- науковий співробітник – 1 (кваліфікаційні вимоги: науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або магістр, який має не менш як п'ять років досвіду роботи; за останні п'ять років не менш як п'ять публікацій та/або патентів; досконале володіння державною мовою);

лабораторія позашкільної освіти:

- молодший науковий співробітник – 1 (кваліфікаційні вимоги: науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або магістр; досконале володіння державною мовою);

лабораторія соціальної педагогіки:

- молодший науковий співробітник – 0,5 (кваліфікаційні вимоги: науковий ступінь доктора філософії (кандидата наук) або магістр; досконале володіння державною мовою).

Особи, які бажають взяти участь у конкурсі, подають: письмову заяву на ім'я керівника про участь у конкурсі, написану власноруч; копію документа, що посвідчує особу; заповнену особову картку (встановленого зразка); автобіографію; копію трудової книжки (за наявності); копії документів про вищу освіту, підвищення кваліфікації, присудження наукового ступеня, присвоєння вченого звання, військового квитка (для військовослужбовців та військовозобов'язаних); перелік наукових праць, опублікованих у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях; письмову згоду на обробку персональних даних.

Заяви та документи на участь у конкурсі подаються до конкурсної комісії за адресою: 04060, м. Київ – 60, вул. М. Берлінського, 9 (кім. 417) протягом 30 календарних днів від дати опублікування оголошення. Телефон для довідок: 440-34-85.

СПІВЧУТТЯ

Національна академія педагогічних наук України глибоко сумує з приводу смерті члена-кореспондента НАПН України Валерія Івановича Берзіня – доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри гігієни дітей та підлітків Національного медичного університету імені О. О. Богомольця.

Він був фахівцем у галузі профілактичної медицини, моніторингу стану здоров'я і психофізіологічного розвитку дітей дошкільного та шкільного віку. Валерій Іванович досліджував фізіолого-гігієнічні та психофізіологічні засади професійної орієнтації і професійної освіти підлітків, проблеми адаптації учнів до режиму навчально-виховного процесу в екологічних умовах, що склалися внаслідок аварії на ЧАЕС. Сформував наукову школу гігієністів дитинства.

Світла йому пам'ять. Щирі співчуття рідним і близьким.

Президія НАПН України

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ВІТАЄ РЕКТОРА

Вітаємо Олексія Яковича Чебикіна, доктора психологічних наук, професора, академіка НАПН України, заслуженого діяча науки і техніки України, ректора Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського з 70-річчям.

Олексій Якович Чебикін народився 28 березня 1949 року в селі Нерубайському Одеської області. У 1971 році закінчив Одеський державний педагогічний інститут імені К. Д. Ушинського. Тут він зростав від студента, викладача, завідувача кафедри, керівни-

ка психологічного відділення, директора Південного наукового центру НАПН України, в.о. директора Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президенті України до ректора Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського та визначного вченого.

Важливим етапом наукової і творчої біографії академіка Олексія Яковича є те, що впродовж багаторічної діяльності він вивчав досвід і стажувався у понад 20 провідних університетах Європи, Азії та Америки, що дало йому можливість поширювати традиції найкращих навчальних закладів світу в Південноукраїнському національному педагогічному університеті імені К. Д. Ушинського.

Очолити Університет Ушинського, Олексій Якович провів і продовжує ініціювати та реалізовувати різні реформаторські заходи, які суттєво посилюють його статус у науковій, навчально-професійній, матеріально-технічній та інших сферах діяльності як на вітчизняному, так і на міжнародному рівнях. Уперше в Україні з його участю було започатковано підготовку практичних психологів в Університеті Ушинського, відкрито аспірантуру, докторантуру та спеціалізовані вчені ради із захисту докторських дисертацій. Олексій Чебикін масштабно розширював міжнародну діяльність, відкривав нові спеціальності підготовки студентів і чисельні лабораторії, завдяки чому Університет Ушинського набув статусу національного.

Олексій Якович Чебикін – визнаний учений, досягнення якого суттєво збагатили вітчизняну науку й освітянську практику. З

його ініціативи було створено Південний науковий центр НАПН України в Одесі та наукову школу, у межах якої він побудував концепції емоційної стійкості людини, емоційної зрілості, емоційної регуляції пізнавальної діяльності, системно-діяльну концепцію підготовки вчителя майбутнього. Він також розкрив механізми, які визначають особливості прояву та розвитку атрактивності, емпатії, ризику та впливу мультиплікації, фізичних дій, комп'ютера, мобільного телефона на психоемоційну сферу особистості, яка розвивається. Упровадження результатів його досліджень в освітянську, інженерну, військову та інші сфери діяльності дало змогу отримати не тільки значний соціальний, а й суттєвий економічний ефект. Олексій Чебикін підготував майже 700 наукових праць, із яких 27 монографій, різних посібників і численних статей, третина з них надрукована за кордоном.

Ювіляр підготував понад 60 аспірантів і докторантів. Його учні та послідовники працюють у багатьох країнах світу. Він створив експериментальні лабораторії загальної й інклюзивної психодіагностики, був ініціатором створення та забезпечував науковий супровід одних із перших в Україні експериментальних шкіл з розвивального навчання, вальдорфської педагогіки, індивідуально орієнтованого та випереджального навчання, зокрема Чорноморського ліцею з викладання предметів англійською мовою, Нерубайської сільської гімназії та ін.

До особливих надбань Олексія Яковича слід також віднести розроблену концептуальну модель підготовки вчителя майбутнього з урахуванням провідних професійно-педаго-

гічних компетенцій, що формують його як організатора навчальної та спільної діяльності учнів і фахівця, який володіє теоретичним, творчим і педагогічним мисленням. Цей підхід є одним із найбільш системних і перспективних у галузі модернізації професійно-педагогічної освіти не тільки на вітчизняному, а й на світовому рівнях. Під його керівництвом було проведено понад 30 масштабних міжнародних конгресів, конференцій із актуальних проблем психологічного здоров'я, емоційної стійкості, емоційної регуляції, системи підготовки сучасного вчителя і психолога, використання психологічних технологій у психологічному відборі, психологічній реабілітації та допомозі тощо. Реалізовано низку міжнародних проектів, присвячених використанню інформаційних технологій в університетській, інклюзивній освіті, зокрема дистанційній, експериментальній психології, соціально-психологічним проблемам подолання соціальних конфліктів тощо.

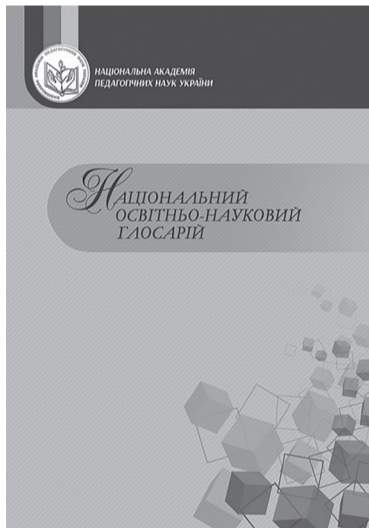
Олексій Чебикін проводить значну громадську діяльність як на національному, так і на міжнародному рівнях. За свої трудові досягнення був неодноразово нагороджений державними, відомчими та іншими відзнаками.

Вітаючи Олексія Яковича з ювілеєм, бажаємо йому подальших звершень у науковій, професійно-педагогічній та організаторській діяльності, міцного здоров'я та особистого щастя.

Від академічної громади Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського, учнів і послідовників академік Алла БОГУШ

Нові видання

НАЦІОНАЛЬНИЙ ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ ГЛОСАРІЙ

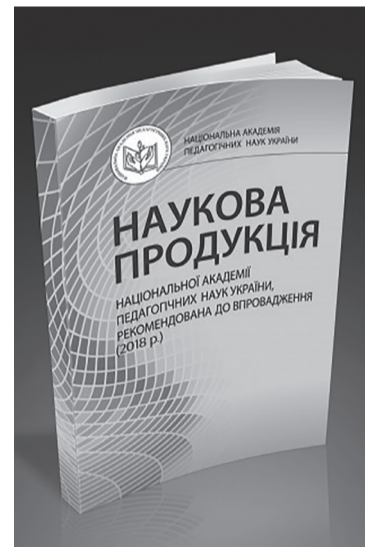
У довідковому виданні узагальнено поняттєво-термінологічний освітньо-науковий апарат, який використовується міжнародною, європейською і українською фаховою спільнотою, унормовано вітчизняним законодавством про освіту та науку і науково-технічну діяльність, міжнародними документами регуляційно-рекомендаційного характеру щодо освіти і досліджень. Перелік статей містить визначення 490 ключових освітньо-наукових термінів, що відображають їх сутнісні характеристики, контекстуальну основу застосування. У додатку до переліку термінів та їх визначень наведено найбільш вагомими міжнародні документи, що унормо-

вують актуальну освітньо-наукову термінологію.

Глосарій адресовано працівникам сфер освіти та наукової і науково-технічної діяльності, державної влади, бізнесу, широкому колу осіб, зацікавлених у модернізації та світовій і європейській інтеграції національних освітнього та дослідницького просторів, підвищенні їх глобальної конкурентоспроможності.

Редакційна колегія: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заступник голови), О.М. Топузов (заступник голови), С.О. Сисоева, С.Д. Максименко, О.І. Ляшенко, Н.Г. Ничкало, П.Ю. Саух.

НАУКОВА ПРОДУКЦІЯ НАПН УКРАЇНИ

Вийшов з друку збірник анотованого переліку наукових розробок «Наукова продукція Національної академії педагогічних наук України, рекомендована до впровадження» (2018 р.).

Видання містить перелік рекомендованої до впровадження наукової продукції, підготовленої вченими підвідомчих установ НАПН України за результатами завершених і перехідних планових наукових досліджень, здійснених протягом 2018 року.

Збірник буде цікавий освітянам, науковцям, усім, хто опікується проблемами модернізації національної освіти і розвитку науки в галузі освіти, педагогіки, психології.

ІНСТИТУТ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ПОЛІТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ НАПН УКРАЇНИ оголошує конкурс на заміщення посад:

Лабораторія психології спілкування: наукового співробітника – 1; старшого наукового співробітника – 2.

Лабораторія соціальної психології особистості: завідувача лабораторії – 1; старшого наукового співробітника – 2; молодшого наукового співробітника – 2.

Лабораторія психології мас та спільнот: старшого наукового співробітника – 1; наукового співробітника – 1,5.

Лабораторія психології політичної поведінки молоді: старшого наукового співробітника – 4; наукового співробітника – 1.

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення. Особи, які бажають

взяти участь у конкурсі, подають такі документи: заяву (написану власноруч) на ім'я директора інституту про участь у конкурсі; копію документа, що посвідчує особу; заповнену особову картку (встановленого зразка); автобіографію; копію трудової книжки; копії документів про вищу освіту, підвищення кваліфікації, присудження наукового ступеня, присудження вченого звання, військового квитка (для військовослужбовців або військовозобов'язаних); перелік наукових праць, опублікованих у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) фахових виданнях; письмову згоду на обробку персональних даних.

Документи надсилати на адресу: 04070, м. Київ, вул. Андріївська, 15, каб. 22 (ст. інспектор з кадрів – Мелещенко Оксана Михайлівна). Телефон для довідок: 425-24-08.

ПЕДАГОГІЧНА
ГАЗЕТА
УКРАЇНИ

Засновники —
Національна академія педагогічних наук України
Видавництво «Педагогічна преса»
Свідцтво про держреєстрацію
серія КВ № 6908 від 29.01.2003 р.

Головний редактор Лідія РАПІНА
Редакційна рада: Віктор Андрущенко,
Іван Бех, Валерій Биков,
Надія Бібік, Микола Свтух,
Володимир Луговий,
Олександр Ляшенко, Сергій Максименко,
Нелля Ничкало, Віктор Огнев'юк,
Віктор Олійник, Олександр Савченко,
Микола Слюсаревський,
Ольга Сухомлинська, Лідія Ткаченко
Над номером працювали:
Олена СОЛОДОВНИК
Олександр ХРИСТЕНКО

Адреса редакції: 04053, Київ, вул. Січових Стрільців, 52А, кімн. 312.
Тел. (044)481-37-40. E-mail: ped-gazeta@ukr.net
Редакція не рецензує і не повертає рукописів.
За точність викладених фактів відповідальність покладається на автора. Редакція не завжди поділяє думки, викладені автором.

Видруковано ТОВ «Прінтстор Груп»,
вул. Данила Щербаківського, 4, м. Київ, 03190 Наклад 222
Замовлення № 16677
Підписано до друку 16.04.2019
Передплатний індекс: 30670